

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת חולין דף ס"א- ס"ז
שבת פר' משפטים | כ"א-כ"ז בשבט (27 לינואר-2 לפברואר)

דף ס"א: איך מזהים עוף טהור?

התורה מונה את כל סוגי העופות הטמאים.

מה יעשה אדם שאינו יודע להכיר את העופות הנזקרים בתורה, ואינו יודע אילו עופות כשרים?

חז"ל אמרו שישנם סימנים להבחין איזהו עוף טמא ואיזהו עוף כשר:

- למשל עוף שדורס בעלי חיים אחרים ואוכל אותם בעודם בחיים - טמא. עוף שאוכל מהאוויר מאכלים שנוזקים באויר - סימן שהוא עוף דורס. אם בדיקו עוף וראו שאין לו אחת מתכונות אלו, צריך לבדוק שיש לו שלושה סימני טהרה:
- א. אצבע מיוחדת בכל רגל.
- ב. זפק - מקום שבו נכנסים הדברים שאוכל העוף, לפני שהוא מתעכל במעי. ג. אפשר לקלף את הקורקבן שלו בידים ואין צורך להשתמש בסכין.

דף ס"ב: תרנגול ותרגולת

רב פפא אומר שהתרנגול של האגם - טמא ואסור באכילה, והתרנגולת של האגם - טהורה ומותרת באכילה.

יש ראשונים שמסבירים שבסוג מסוים של תרנגולים, יש הבדל בין התרנגול לתרגולת, התרנגול טמא והתרנגולת טהורה.

הם מסבירים שלתרנגולת מאתו סוג יש סימנים של עוף טהור, ואילו לתרנגול אין סימנים של עוף טהור, והרי אפשר לאכול רק עוף שיש לו סימני טהרה, ולכן את התרנגולת אפשר לאכול אך לא את התרנגול.

דף ס"ג: ההבדל בין חלב לדבש

כל מאכל שיוצא מבעל חיים שאסור לאכול, הרי הוא אסור באכילה מן התורה. לכן אסורה ביצת הנשר, ולכן אסורה שתית חלב של בעלי חיים טמאים.

אם כן, מדוע מותר לאכול דבש של דבורים? הרי דבורים אסורות באכילה? התשובה היא שיש הבדל בין דבש לחלב. החלב של הגמל, למשל, נוצר מהגוף שלו, ולכן הוא אסור. אך הדבורה מלקטת צוף פרחים, מערבבת אותו והרי לנו דבש. כלומר: הדבש לא נוצר בגופה, ולכן הוא מותר.

מן התלמוד

סדר קדשים

מסכת חולין, דף ס"ב

"דבר אחר: למינהו - להביא סנונית לבנה, דברי רבי אליעזר. אמרו לו: והלא אנשי גליל העליון אוכלין אותו מפני שקורקבנו נקלף. אמר להם: אף הן עתידין ליתן את הדין"

חזוורא - לבנה
אוכמתא - שחורא

הסבר: רבי אליעזר דורש מהפסוק שסנונית לבנה היא עוף טמא. כשאמרו לו שאנשי הגליל העליון אוכלים אותה, השיב שהם עוברים בכך על איסור.

★ | מן ההסטוריה

רשימת שינדלר

בתקופת מלחמת העולם השנייה והשואה הקים התעשיין הגרמני אוסקר שינדלר מפעל אמיייל בקרקוב. לצורך העבודה במפעל היה זקוק שינדלר לעובדים, ומהר מאוד הבין שכאשר הוא מבקש מהגרמנים עובדים למפעל באמצעות רשימות עם שמות העובדים - בכך הוא מציל את חייהם של העובדים היהודיים. שינדלר, בעזרת עוזרו הנאמן יצחק שטרן, הכין רשימות רבות של יהודים שחלקם כלל לא היו כשירים לעבודה, והוא עשה זאת כדי להציל כמה שיותר יהודים ממוות במחנות.

הרשימות הללו שהכינו שינדלר ושטרן כללו בסופו של דבר כ-1,200 שמות, שבזכות זה ששינדלר דרש מהגרמנים בתוקף שהם יעבדו אצלו במפעל - ניצלו חייהם. רשימת השמות הזו נקראת רשימת שינדלר. הסרט המפורסם של סטיבן ספילברג "רשימת שינדלר" מבוסס על הסיפור הזה של הרשימות.

המפעל לייצור אמיייל של אוסקר שינדלר בקרקוב Wikipedia, 2006 Noa Cafri

מתפללים

לפניכם אירוע שעורך דיון משפחתי סוער:

יוסי בן ה-17 עבד בחופש הגדול בחנות פירות וירקות. בעל החנות אמר לו שעליו לסדר את הסחורה באופן שכזה - שתמיד הסחורה היפה תהיה למעלה, ואם יש סחורה פחות טובה, פירות וירקות קצת פחות טריים ושנראים פחות טוב, שישים אותם למטה יותר, וכשהקונים יבקשו - שיערבב להם את הכל ביחד - את הסחורה הטובה יותר עם הטובה פחות.

יוסי התלבט מאוד מה לעשות?

מצד שני:

הוא מרגיש שאולי הוא קצת מרמה את הקונים בכך שהוא שם למעלה את הסחורה היפה, ולא אומר להם במפורש שלמטה יש סחורה פחות טובה שגם אותה הוא שם להם בשקית.

מצד אחד:

הוא צריך לסדר את הסחורה כפי שבעל החנות אמר לו לעשות, וזו אחריותם של הקונים לבדוק את הסחורה שהם קונים ולהחליט אם זה מתאים להם או לא.

ו...מה?
עֵתְכֶם?

דבר תורה

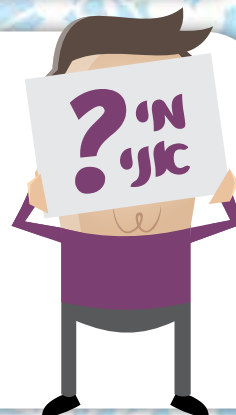
בפרשת משפטים לומדים עד כמה אדם צריך להתחשב ולכבד את **כל הבריות כולן**. בפרשתנו מסופר על אדם שגנב מחברו שור או כבש קטן ואחרי כן שחט אותו. עונשו של גונב ושוחט השור **חמור** מעונשו של גונב ושוחט הכבש. על השור משלמים פי חמישה משוויו ואילו על הכבש פי ארבעה. **מדוע?**

הגמרא מסבירה שמי שגנב את הכבש התבייש יותר מזה שגנב את השור. את השור מושכים בחבל כשהוא הולך רגליו, אבל את הכבש סוחבים על הכתפיים שזה גם קשה וגם מבייש יותר. לכן הקלה התורה בעונשו של מי שגנב ושחט את הכבש.

מכאן למדו חכמים עד כמה כבוד הבריות זה דבר גדול וחשוב עד כדי כך שגם על גנב כזה - שלא היה אכפת לו מכבודם של אחרים וגנב מהם - אפילו על כבודו אנו חסים ואומרים שבשל הצער והבושה שלו נקל עליו שישלם פחות.

מי אני?

- א. נולד ב-1908 בשטח הקיסרות האוסטרו-הונגרית, היום צ'כיה.
- ב. היה תעשיין גרמני וחבר במפלגה הנאצית.
- ג. בתקופת השואה הקים מפעל אמייל בעיר קרקוב והעסיק בו יהודים רבים.
- ד. עם התרחבות המלחמה העביר את המפעל לעיר ברינליץ בחבל הסודטים.
- ה. על סיועו עצמי לקח איתו לשם 1,200 יהודים, ובכך הציל את חייהם.
- ו. נפטר בגיל 66 בשנת 1974, ונקבר בבית הקברות הקתולי בהר ציון בירושלים.

אֲבִיבָה אֲבִיבָה

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0			
התלמוד חתימת	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת ביהמ"ק ה-2	חרבן ביהמ"ק ה-1	חנכת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	בצלאל	מתן תורה	מציאת מצרים	אפריים ומנשה	בניי במצרים	אברהם אבינו	בריאת העולם

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:
 1. מי האיש בחליפה המצויר כאן, והיכן הוא נמצא?
 2. מה מסמל העץ הניצב על השולחן?
 3. מה קשור המספר 1,200 לאיש ולציור?
 4. איך השם בריןליץ המופיע על הקיר קשור לציור?

מי אנחנו? | 🧑

- א. אנחנו כ-26,000 אנשים ונשים לא יהודים מארצות שונות.
- ב. בתקופת השואה תוך כדי סיכון חייו הצלנו את חייהם של יהודים רבים.
- ג. על המעשים שעשינו קיבלנו אות הוקרה ותעודה מיוחדת.
- ד. לכבודו של כל אחד מאיתנו ניטע עץ בשדרה המיוחדת הנקראת על שמנו ב"יד ושם" בירושלים.

בצגה זמנא זמנא

5778 ה'תשע"ח 	5727 ה'תשכ"ז 	5708 ה'תשי"ח 	5707 ה'תשי"ז 	5699 ה'תרצ"ט 	5657 ה'תר"ץ 	5323 ה'רמ"ג 	5260 העת החדשה 	5258 גירוש ספרד 	4900 הרמב"ם 	4800 רש"י 	4650 רבי סעדיה גאון 	4260 ימי הביניים תקופת הראשונים 	
2017 למדינה 70 שנה	1969 הרב אריה לויין	1967 ששת הימים מלחמת	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דף ס"ד: איך לזהות ביצה של עוף טמא

איך מזהים ביצים, אם הם מעוף טמא או מעוף טהור? לכל ביצה יש שני ראשים. לביצים שאנו מכירים יש ראש אחד צר וראש אחד רחב יותר. אדם שהולך בשוק, ומציעים לו ביצה למכירה, והוא לא ראה מי העוף שהטיל אותה, יסתכל היטב על הביצה: אם הוא רואה

ששני הראשים שלה צרים, או ששני הראשים שלה רחבים - הרי זה סימן שזו ביצה של עוף טמא. אם ראש אחד צר וראש אחד רחב, הוא יכול להאמין לו.

דף ס"ה: פרק שירה

במדרש מובא "פרק שירה", שבו מתואר שכל סוגי הצומח וכל סוגי בעלי החיים, וכן החרים, הנחרות והימים - אומרים שירה לקב"ה, והמדרש מציין איזו שירה אומר כל אחד ואחד. בתלמוד בדף זה מוזכרת שירת בת היענה. אחד

ההסברים של הראשונים הוא, שפונת חז"ל היא שכאשר אדם רואה את בעלי החיים ואת כל הבריאה שברא ה', הוא צריך לחוש את מה שכתוב בפרק שירה. למשל, שירת הפיל היא "מה רבו מעשיך ה'", מפני שהוא גדל-ממדים, ומי שרואה אותו, בא לידי התפעלות

דף ס"ו: סנפיר וקשקשים

התורה קובעת כי מותר לאכול דגים שיש להם סנפיר וקשקשים. דג שיש לו סנפיר ואין לו קשקשים, או דג שיש לו קשקשים ואין לו סנפיר - אסור באכילה, כפי שכתוב בספר ויקרא: "את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים בימים ובנחלים אתם תאכלו". חז"ל הודיעו בדף זה ככלל חשוב: לכל דג שיש לו קשקשים יש גם סנפיר, ולכן, אם אדם מצא חתיכת דג, ואין הוא יודע לזהות את סוג הדג, האם הוא סוג טמא או סוג טהור, אף הוא מגלה קשקשים על עורו של הדג - מותר לו לאכול את הדג, מפני שבדאי לדג זה יש גם סנפיר. אבל, אם אדם מצא חתיכת דג עם סנפיר ואין עליו קשקשים, אסור לו לאכול את הדג, עד שיוודע לו אם הוא מסוג הדגים הטהורים, כי הימצאות סנפיר אינה הוכחה שיש גם קשקשים, מפני שיש דגים בעלי סנפירים ונטולי קשקשים.

דף ס"ז: הלוינת

בימות המשיח הקב"ה יערוך לצדיקים סעודה ויאכילם מבשר לוינת. מנין אנו יודעים שהלוינת היא דג קשר? זאת אנו למדים מפסוקים בספר איוב, שעוסק בלוינת. בפסוק אחד נאמר (פרק מ"א, פסוק ז'): "גאוה אמיקי מנגים סגור חותם צר" - הלוינת מתגאה במגיגים החזקים

שלו, הקשקשים שמגיגים עליו כמגן, והוא כסגור בתוף שריון הקשקשים. מפסוק זה למדים שללוינת יש קשקשים. עוד נאמר (איוב, פרק מ"א, פסוק כ"ב): "תחתיו תהדי חרש" - היכן שהוא נמצא יש נצנוצים מאור השמש, כי הסנפירים שלו מאירים מקרני השמש. מפסוק זה למדים שללוינת יש סנפירים.

אילו מבין הסימנים שלפניכם מעידים על כך שהעוף הוא טהור? הקיפו את סימני הטהרה:

הוא דורס וטורף

יש לו אצבע מיוחדת בכל רגל

יש לו זנב

יש לו קורקבן מתקלף

הביצים שלו צרות מצד אחד ורחבות מצד

שני

יש לו קשקשים

יש לי מושג | שבע מצוות בני נוח

על פי חז"ל, גם הגויים שאינם יהודים ואינם מחויבים בשמירת תרי"ג מצוות, נצטוו כבר בתקופת בריאת העולם על קיום שבע מצוות שהן: א. דינין - לנהל ולקיים בתי דין ולדרון דין צדק, ב. ברכת השם - איסור לקלל שם שמייים, ג. איסור לעבוד עבודה זרה, ד. איסור גילוי ערוות, ה. איסור שפיכות דמים, ו. איסור גזל, ז. איסור אכילת אבר מן החי.

שאלות השבוע

א. איך מזהים עוף טהור?

ב. איך מזהים ביצים, אם הם מעוף טמא או מעוף טהור?

ג. מה יעשה אדם שמצא חתיכת דג, ואין הוא יודע לזהות את סוג הדג, האם הוא סוג טמא או סוג טהור?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים למייל: talmudisraeli@medison.co.il ולציין את מס' העלון עליו אתם עונים. הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי. *כפיקוח רואה חשבון

תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל. 03-9250250; פקס. 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: ר"ח חיים פרייליכמן